МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Актуальні проблеми професійної та технологічної освіти: досвід та перспективи

Збірник матеріалів
XI Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Умань, 10 жовтня 2024 р.)

Умань
2024

УДК [377/378+37.013:62/64](047.46-21УДПУ)(06)
А43

Головний редактор:

Ткачук С. І .– доктор педагогічних наук, професор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Заступник головного редактора:

Дубова Н. В. – кандидат педагогічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Відповідальний секретар:

Нагайчук О. В. – кандидат педагогічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Члени редакційної колегії:

Азізов Т. Н. – доктор технічних наук, професор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Мельник О. С. – кандидат технічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Терещук А. І. – доктор педагогічних наук, професор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету інженерно-педагогічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Протокол № 2 від 27 вересня 2024 року)

Актуальні проблеми професійної та технологічної освіти: досвід та
А43 перспективи: зб. Матеріалів X Всеукр. наук.-практ. конф. (Умань, 10 жовтня 2024 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; за ред. С. І. Ткачука ; [редкол.: Т. Н. Азізов, О. С. Мельник, А. І. Терещук. Умань, 2024. 392 с.

До збірника увійшли матеріали учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми професійної та технологічної освіти: досвід та перспективи», яка відбулася на базі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини 10 жовтня 2024 р.

Збірник адресований науковцям, здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними науковими дослідженнями в галузі професійної та технологічної освіти.

Відповідальність за достовірність поданої інформації (зміст, точність цитат, прізвищ, дат тощо), а також за дотримання академічної доброчесності у своїх матеріалах несуть автори публікацій.

УДК [377/378+37.013:62/64](047.46-21УДПУ)(06)

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2024

3. Козловський Ю.М., Носкова М.В., Пукало М.І.Використання Компас-3D у професійній підготовці спеціаліста автотранспортного профілю. Молодий вчений, 2017. №7. С.289-293.

4. Сидоренко В.К., Терещук Г.В., Юрженко В.В. Основи техніки і технології: навч.посіб. Київ : НПУ, 2001, 163 с.

Яцківський Л.Ю., Зеркалов Д.В. Загальний курс транспорту:навч.посіб. Кн.1. Київ: Арістей, 2007, 504 с.

Харитонова Валентина
кандидат педагогічних наук, доцент
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДО ВИКЛАДАННЯ ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА У ШКОЛІ

Формування готовності майбутніх учителів технологічної освіти до викладання декоративно-ужиткового мистецтва у школі є важливим аспектом їхньої професійної підготовки. Це не лише передача знань і навичок у конкретній галузі, а й виховання у школярів естетичного смаку, творчого мислення та ручної майстерності. Для забезпечення якісної освіти в цій сфері майбутнім учителям необхідно володіти теоретичними знаннями, практичними навичками та педагогічними вміннями, що дозволяють ефективно викладати цей предмет у школі.

Готовність до викладання передбачає наявність ґрунтовних знань з історії та теорії декоративно-ужиткового мистецтва. Майбутній учитель має розуміти культурно-історичний контекст розвитку різних видів ремесел, таких як вишивка, нанизування, в’язання, писанкарство, ткацтво, різьблення по дереву,гончарствотощо, що становлять основу програми з декоративно-

ужиткової творчості у школі. «Викладання дисциплін цього циклу у вищій школи ставить за мету розвиток професійного інтересу студентів до української національної культури, дослідження джерел декоративно-прикладного мистецтва, художнього конструювання, технології виготовлення декоративно-прикладних виробів, розуміння тенденцій розвитку декоративно-прикладного мистецтва як матеріальної площини національної культури» [1, с. 86].Ознайомлення з національними традиціями та регіональними особливостями різних видів мистецтва дозволить майбутньому вчителю формувати у школярів усвідомлення важливості збереження культурної спадщини, потреби з відродження національних традицій і художніх ремесел.

Важливо також, щоб майбутні фахівці володіли знаннями з естетики та композиції, які є основою будь-якого творчого процесу. Це дозволить їм не лише навчати технічних аспектів виконання робіт, але й розвивати в учнів відчуття краси та гармонії у створенні власних виробів. Вчитель має розуміти, як підбирати матеріали, кольорові рішення, форми та візерунки для декоративних робіт, враховуючи як естетичну, так і практичну цінність предметів.

Готовність до викладання декоративно-ужиткового мистецтва неможлива без практичних навичок у відповідних техніках. Майбутні фахівці технологічної освіти повинні освоїти методи виготовлення різних виробів з різних матеріалів – текстилю, дерева, глини, металу тощо. Це дасть їм можливість не лише пояснювати учням основи того чи іншого виду діяльності, а й демонструвати його на практиці. З метою посилення професійної підготовки майбутніх вчителів технологічної освіти на факультеті інженерно-педагогічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичинивпровадженонавчальну(технологічну) практику з декоративно-ужиткового мистецтва, здійснення якої забезпечують викладачі кафедри технологічної освіти. Дана практика має чітко окреслену мету і забезпечує практичну підготовку здобувачів вищої освіти з проєктування та виготовлення

виробів декоративно-ужиткового мистецтва, сприяє розширенню та поглибленню знань студентів з різних традиційних видів декоративно-ужиткового мистецтва,формуванню у студентів естетичних, національно-патріотичних, інтелектуальних, моральних якостей, потреби з відродження національних традицій і художніх ремесел. Завдання практики закріплюють ті знання, які студент отримує впродовж вивчення теоретичних курсів «Технологічний практикум», «Декоративно-ужиткове мистецтво», «Матеріалознавство та обробка конструкційних матеріалів», «Основи виробництва», «Графічний практикум», «Основи проєктування та виготовлення виробів».

В процесі проходження технологічної практики з ДУМ здобувачі вищої освіти мають можливість долучитись до дослідницької, технічно-конструкторської, художньої та інших видів діяльності, розвинути базові ***softskills*** (креативність, робота в команді, комунікабельність, взаємодія з людьми, тайм-менеджмент, саморозвиток, критичне та екологічне мислення, комплексне розв’язання проблем), що сприяють формуванню професійно значущих якостей особистості майбутнього фахівця в галузі технологічної освіти.Зазначена практика є послідовним етапом формування готовності майбутніх учителів технологічної освіти до викладання декоративно-ужиткового мистецтва у школі.

Окрім теоретичних знань і практичних умінь, важливою складовою готовності до викладання є педагогічна майстерність. Майбутні вчителі повинні володіти методиками викладання декоративно-ужиткового мистецтва, що включає планування занять, розробку навчальних матеріалів, оцінювання результатів навчання учнів та створення сприятливої атмосфери для творчої роботи.

Одним із ключових аспектів педагогічної майстерності є здатність розвивати в учнів креативне мислення. Це передбачає створення умов для самостійного пошуку рішень у виконанні декоративних завдань, заохочення

експериментів із матеріалами та формами, стимулювання учнів до розробки власних проєктів. Учитель має виступати як наставник, який не лише навчає технічним навичкам, але й допомагає учням розкрити їхній творчий потенціал.

Особливу увагу слід приділяти мотивації учнів, адже викладання декоративно-ужиткового мистецтва в школі не завжди викликає у дітей зацікавленість. Учитель повинен бути здатний показати практичну та естетичну цінність цього виду діяльності, продемонструвати, як творчість може бути корисною в повсякденному житті. Важливо також інтегрувати у процес викладання сучасні технології, наприклад, комп'ютерні програми для створення ескізів або використовувати нові матеріали для втіленняпроєкту, що зробить навчання більш актуальним для школярів.

Таким чином, формування готовності майбутніх фахівців технологічної освіти до викладання декоративно-ужиткового мистецтва в школі є комплексним процесом, що включає набуття теоретичних знань, практичних навичок та педагогічних умінь. Такий підхід дозволить майбутнім вчителям не лише навчати технічним аспектам декоративно-ужиткового мистецтва, але й розвивати в учнів естетичний смак, креативність та любов до рідної культури.

Список використаних джерел

1. Андрощук І. Специфіка організації навчальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни «декоративно-прикладне мистецтво». *Молодь і ринок.* 2011. № 5 (76). С. 85–88.